

AVOIMESTI TOIMIEN • ROHKEASTI UUDISTAEN •
YHDESSÄ ONNISTUEN

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma

Hyv. SUL hallitus 25.1.2023

1. Suomen Urheiluliiton toiminta-ajatus ja arvot

Suomen Urheiluliiton toiminta-ajatuksena on johtaa, innostaa ja tukea laadukasta ja arvostettua yleisurheilutoimintaa lähellä harrastajia sekä kasvattaa kansainvälisesti menestyviä yleisurheilijoita.

Yleisurheilun visiona on olla liikuttavinta urheilua läpi elämän.

Yleisurheilun arvot ovat

- Rohkeasti uudistaen
- Avoimesti toimien
- Yhdessä onnistuen

Suomen Urheiluliiton lähtökohtana on sitoutuminen kilpailumanipulaation ehkäisevään toimintaan.

2. Kilpailumanipulaatio Suomen Urheiluliiton säännöissä

2.1. Toimintasäännöt

Suomen Urheiluliiton toimintasäännöissä [22_SUL-saannot.pdf \(yleisurheilu.fi\)](#) sitoudutaan kilpailumanipulaation ehkäisevään toimintaan seuraavissa pykälissä

4.2. Sitoutuminen WA:n ja EA:n sääntöihin ja erityismääräyksiin

Suomen Urheiluliitto tunnustaa, hyväksyy, soveltaa, ottaa huomioon ja sitoutuu noudattamaan WA:n ja EA:n kulloinkin voimassa olevia perussääntöjä, kilpailusääntöjä ja erityismääräyksiä.

5.1. Sitoutuminen urheilun yhteisiin vakavien rikkomusten käsittelyyn

Liitto ja sen jäsenet sitoutuvat liikunnan ja urheilun yhteisiin vakavaa epäasiallista käyttäytymistä ja vakavia eettisiä rikkomuksia koskeviin kurinpitomääräyksiin ja urheiluyhteisön yhteisen eettisten rikkomusten kurinpitolautakunnan toimivaltaan ja sääntöihin sekä sen päätöksiin. Liiton jäsenet sitouttavat omat jäsenensä ja toiminnassaan mukana olevat henkilöt ja yhteisöt edellä mainittuihin kurinpitomääräyksiin ja kurinpitolautakunnan toimivaltaan, sääntöihin ja päätöksiin.

5.2. Sitoutuminen urheilun oikeusturvalautakunnan toimivaltaan

Liitto ja sen jäsenet sekä jäsenten jäsenet sitoutuvat urheilun oikeusturvalautakunnan toimivaltaan. Liiton ja sen jäsenten tekemistä päätöksistä voi valittaa urheilun oikeusturvalautakuntaan, mikäli tehty päätös kuuluu lautakunnan toimivaltaan.

5.4. Sitoutuminen kilpailumanipulaation ehkäisemiseen

Kilpailutapahtumien ja tulosten manipulointi liitto, sen jäsenet ja jäsenten jäsenet sitoutuvat kaikkiin keinoin ehkäisemään kilpailutulosten tai -tapahtumien manipulointia.

Liiton ja sen jäsenten toimintaan osallistuvat henkilöt, jotka ovat velvollisia noudattamaan näitä sääntöjä seurajäsenyytensä tai muiden järjestelyiden kautta, eivät saa itse tai edus-

tajansa kautta lyödä vetoa tai muilla tavoin osallistua tai vaikuttaa vedonlyöntiin oman kilpailunsa kilpailutapahtumista.

2.2. Kurinpitosäännöt

Suomen Urheiluliiton kurinpitosäännöissä [Asiakirja43 \(yleisurheilu.fi\)](#) sitoudutaan eettisiin periaatteisiin pykälän neljä seuraavissa kohdissa

*Liiton jäsenseurat, toimijat ja muut pykälässä yksi mainitut henkilöt ovat velvollisia kaikes-
sa toiminnassaan noudattamaan liiton ja kansainvälisen yleisurheiluliiton (jäljempänä WA)
antamia sääntöjä tai määräyksiä, eettiset periaatteet mukaan lukien. Sama koskee yleisiä
eettisiä arvoja, reilun pelin periaatteita, hyvää urheiluhenkeä, kansallisia ja kansainvälisiä
antidopingsääntöjä sekä Suomen lakia.*

*Kurinpitosääntöjen nojalla voidaan rangaista sitä, joka 4. d) lyö vetoa omasta kilpailuta-
pahtumastaan, 5. e) urheilee, yrittää urheilla tai ehdottaa urheilemista ennakolta sovittuun
lopputulokseen pyrkien tai muulla tavoin manipuloi tai pyrkii manipuloimaan kilpailutapahtu-
mia tai laiminlyö tällaista toimintaa koskevan tiedonantovelvollisuuden liitolle tai seuralle.*

2.3. Urheilija- ja työsopimukset

Urheilijasopimukseen on kirjattu kilpailumanipulaation torjuntaa koskeva ohjeistus. Oh-
jeistuksen mukaan sopimusosapuolet sitoutuvat olemaan osallistumatta minkäänlaiseen
urheilukilpailujen manipulaatioon ja mikäli sellaista havaitsevat, joko itselle ehdotettuna
tai muutoin, osapuolet sitoutuvat ilmoittamaan siitä välittömästi SUEKille. Osapuolet eivät
osallistu tai vaikuta millään tavoin vedonlyöntiin, joka koskee urheilijan kilpailua tai kilpai-
lua, johon urheilija pystyy vaikuttamaan. Osapuolet eivät missään olosuhteissa saa osallis-
tua tai vaikuttaa vedonlyöntiin kilpailutapahtumassa, johon heidät on akkreditoitu.

Työntekijöiden työsopimuksissa sitoudutaan tutustumaan Suomen Urheiluliitto ry:n sääntöi-
hin ja noudattamaan toiminnassaan näitä sääntöjä sekä säännöissä mainittuja kurinpito-
menettelyjä.

3. Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman periaatteet, tavoitteet ja toimenpiteet

3.1. Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman periaatteet

Kilpailumanipulaatio on vilpillistä vaikuttamista kilpailun kulkuun tai sen lopputulokseen.
Urheilutoiminnan eettinen lähtökohta on, että kilpailijat, joukkueet ja seuramatkat pyrkivät kilpai-
lutilanteessa aina parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen.

Yleisurheilussa kilpailumanipulaatiota ovat muun muassa

- kilpailun lopputulokseen vaikuttaminen omaa tasoa heikommalla suorituksella
- sääntöjenvastaiset varusteet (kengät, muut suoritusvälineet)
- suoritusmittausten säännönmukainen toiminta

Suomen Urheiluliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelma perustuu siihen, ettei Suomen
Urheiluliitto hyväksy kilpailumanipulaatiota missään muodossa urheilussa (Reilu Peli – ur-
heiluyhteisön eettiset periaatteet).

Kilpailumanipulaation torjunnan päävastuu Suomessa on Suomen urheilun eettisellä kes-
kuksella SUEKilla. Suomen Urheiluliiton päätavoitteena on tiiviissä yhteistyössä SUEKin ja
muiden urheilun toimijoiden ja sidosryhmien kanssa vaalia rehellistä urheilua ja taata kai-
kille oikeus reiluun ja tasavertaiseen liikuntaan ja urheiluun.

3.2. Urheiluliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteet

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteena on

- edistää lajin vastuullisuutta ja toteuttaa urheilun eettisiä arvoja
- estää urheilukilpailujen manipuloinnit
- lisätä tietoisuutta aiheesta, jotta asian tunnistaminen ja ymmärtäminen edesauttavat asiaan puuttumista
- kouluttaa ja viestiä lajissa mukanaoleville kilpailumanipulaatiosta
- toteuttaa yhteistyötä urheilujärjestöjen, vedonlyöntioperaattorien ja kilpailujen järjestäjien kanssa

3.3. Urheiluliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelman toimenpiteet

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman toimenpiteet

- päivittää säännöllisesti Urheiluliiton toimintasäätöihin kilpailumanipulaation torjunnassa tarvittavia sääntöjä
- kouluttaa yleisurheilutoiminnassa olevia toimijoita kannustamalla heitä suorittamaan SUEKin Reilusti paras -verkkokoulutusohjelman <https://puhtaastiparas.fi/fi> ja kouluttamalla heitä SUEKin toteuttamien koulutuksien kautta
- jakaa aktiivisesti tietoutta kaikessa urheilija-, ohjaaja-, valmentaja-, kilpailujen järjestäjä-, henkilöstö-, luottamus-, seuratoimija- ja muussa koulutustoiminnassaan
- lisäämällä kilpailumanipulaatioasiat osaksi valmentaja- ja toimitsijakoulutusta
- toteuttaa yhteistyötä urheilujärjestöjen, vedonlyöntioperaattorien ja kilpailujen järjestäjien kanssa osallistumalla yhteisiin tilannetta käsitteleviin tilaisuuksiin

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman toimenpiteet kohderyhmittäin ja vastuutoimijat

Urheilijat

Toteutetaan koulutusta liiton ja SUEKin toimesta. Koulutus toteutetaan sopimusurheilijoille järjestetyissä yhteisissä tilaisuuksissa 1–2 kertaa/vuodessa huippu-urheilusta vastaavan henkilön johdolla. Jaetaan urheilijoille tietoa SUEKin materiaaleista ja sen hyödyntämisestä liiton toteuttamilla valmennusleireillä. Kannustetaan urheilijoita suorittamaan SUEK:n kilpailumanipulaation torjuntaa koskeva Reilusti paras -verkkokoulutus. Urheilijasopimukseen on kirjattu kilpailumanipulaation torjuntaa koskeva ohjeistus.

Vastuuhenkilönä valmennuksesta vastaava henkilö ja seurapalvelujohtaja.

Valmentajat

Toteutetaan koulutusta liiton ja SUEKin toimesta. Jaetaan valmentajille tietoa SUEKin materiaaleista ja sen hyödyntämisestä. Valmentajakoulutuksessa suoritetaan SUEK:n kilpailumanipulaation torjuntaa koskeva Reilusti paras -verkkokoulutus.

Valmentajasopimukseen on kirjattu kilpailumanipulaation torjuntaa koskeva ohjeistus.

Vastuuhenkilönä valmennuksen ja koulutuksen johtaja sekä seurapalvelujohtaja.

Muut kohderyhmät (toimitsijat, seuratoimijat, henkilökunta, luottamushenkilöt)

Koulutetaan ja tiedotetaan urheiluseuroja kilpailumanipulaation torjumisesta. Tähtiseura-auditoinnista varmistetaan, että seurat ovat tietoisia asiasta. SM-kilpailuja järjestävien seurojen koulutukseen sisällytetään informaatiota ja koulutusta kilpailumanipulaation torjunnasta sekä edellytetään, että kilpailun vastaava on suorittanut SUEKin Reilusti paras -verkkokoulutuksen.

Henkilökunnalle ja luottamushenkilöille suositellaan Reilusti paras -verkkokoulutuksen suorittamista. Kilpailupäällikkö osallistuu liiton yhdyshenkilönä SUEKin järjestämiin yhteis-

työtilaisuuksiin ja vahvistaa liiton osallistujat kilpailumanipulaation torjuntaohjelman koulutajakoulutuksiin. Kilpailupäällikkö raportoi SUEKille liiton koulutukset ja seuraa koulutusvoittojen toteutumista liitossa.

Vastuuhenkilönä toimitusjohtaja, kilpailupäällikkö ja seurapalvelujohtaja.

Urheiluliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelmassa linjatut toimenpiteet ovat osa liiton vuosittaista toimintasuunnitelmaa. Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma on osa Suomen Urheiluliiton vastuullisuusohjelmaa.

4. Tilannekuva

Kansallisen tilannekuvan (2021) mukaan yleisurheilua koskeva kilpailumanipulaation riski on matala. Lajissa ei ole tullut ilmi kilpailumanipulaatiotapauksia ja vedonlyönnin määrät niin kansallisesti kuin kansainvälisesti ovat pienempiä kuin muissa suuremmissa lajeissa Suomessa ja muualla maailmassa. Riskiä ei voida kokonaan sulkea pois, koska laji on vedonlyönnin kohteena.

Riskiä madaltaa myös se, että seuroissa ei ole merkittäviä ulkomaalaisia omistuksia tai epämääräisiä sponsoritahoja.

Urheiluliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteena on, että suunnitelmallisilla ja tehokkailla toimenpiteillä pystytään säilyttämään riski mahdollisimman pienenä.

5. Toimintaohjeet

Kilpailumanipulaation viestinnässä keskeistä on, että asia on esillä, jotta se tunnistetaan ja ymmärretään.

Sisäiset toimintaohjeet kilpailumanipulaatiotapauksissa

- Tieto tapauksesta tulee lajiliiton tietoon. Liiton internetsivuilla on ohjeet mahdollisten kilpailumanipulaatioepäilyjen raportoimiseksi. SUEKin ILMOpalveluun <https://ilmo.suek.fi/> voi tehdä ilmoituksen urheilijan tai muun toimijan epäilyttävästä toiminnasta nimettömästi tai nimellisenä. Yhteydenotot suunnataan SUEKille tai liiton kilpailumanipulaation yhteyshenkilölle, kilpailupäällikkö Mika Muukalle, jonka yhteystiedot löytyvät internetsivuilta.
- Tapauksen alustava käsittely liiton sisällä ja päätös jatkotoimista.
- Ilmoitetaan asiasta SUEKin tutkintapäällikölle. Tapauksesta ja yhteistyöstä käydään yhteinen keskustelu sopien tiedottamisesta, rooleista ja vastuista.
- Tarvittaessa SUEK vie asian käsittelyn kansallisen yhteistoimintaryhmän käsiteltäväksi. Yhteistyöryhmässä on mukana muun muassa poliisin edustaja.
- Poliisi päättää mahdollisista rikostutkinnallisista toimenpiteistä ja lajin kurinpito kilpailullisista seuraamuksista.
- Mikäli tapaus ei johda rikostutkinnallisiin toimenpiteisiin, liitto voi pyytää SUEKin apua niiden asioiden selvittämisessä, jotka eivät täytä rikoksen tunnusmerkistöä. Selvitys tehdään yhdessä liiton kanssa.
- Selvityksen päätyttyä liiton tulee harkita asian viemistä omaan kurinpitokäsittelyyn tai päättää asian käsittely.
- Tarvittaessa asianomaisia tulee tiedottaa asian käsittelyn päättämisestä tai sen lopputuloksesta. Tiedotusvastuu on tutkintaa johtaneella taholla.

6. Kurinpito

Kilpailun lopputulosta ja kilpailutapahtumaa koskevat manipulaatiot ja niiden yritykset ovat rangaistavia tekoja. Havaitsemastaan kilpailumanipuloinnista tai sen epäilystä on velvollisuus ilmoittaa. Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnistä voidaan rangaista.

Urheiluliitto tekee yhteistyötä SUEKin kanssa kilpailumanipulaatiotapauksissa. Liitto valvoo ja raportoi SUEKille tiedoista, jotka viittaavat kilpailumanipulaatioon. Kansainvälisesti Suomen Urheiluliitto tekee yhteistyötä Kansainvälisen yleisurheiluliiton WA:n kanssa. WA:n rinnalla kilpailumanipulaatiota informoi ja valvoo Athletics Integrity Unit (AIU). WA vastaa kansainvälisten kilpailujen manipulaatioepäilysten tutkimisesta. WA:n kilpailumanipulaatiota koskevat säännöt löytyvät AIU:n sivuilta <https://www.athleticsintegrity.org/downloads/pdfs/know-the-rules/en/D4.2-Manipulation-of-Sports-Competitions-Rules.pdf>

Kilpailumanipulaatiosta voidaan urheilijalle, valmentajille, tuomareille, joukkueenjohtajille, toimitsijoille, luottamushenkilöille ja muille vastaavassa asemassa oleville luonnollisille henkilöille voidaan kohdistaa liittovaltuuston hyväksymiä liiton kurinpitosääntöjen mukaisia rangaistuksia.

Näiden sääntöjen perusteella voidaan määrätä seuraavat rangaistukset:

- a) huomautus
- b) varoitus
- c) väliaikainen tai määräaikainen kilpailu- ja toimitsijakielto

Kielto on voimassa kaikissa liiton, alueen, piirin sekä seuran kilpailuissa, harjoituksissa sekä muussa yleisurheiluun liittyvissä toimissa liitto-, alue-, piiri- ja seuratasoilla.

Kurinpitolautakunnan päätöksistä voidaan valittaa SUL:n sovittelulautakuntaan ja sieltä edelleen Urheilun oikeusturvalautakuntaan.

7. Viestintä

Kilpailumanipulaation käsittelyyn on SUL:ssa kriisiviestintäohjeisto, joka opastaa kriisin tunnistamiseen ja nopeaan sisäiseen tiedottamiseen oikeita kanavia käyttäen. Kriisiviestintätilanteissa tiedotustoimintaa johtaa liiton toimitusjohtaja ja kaikki sisäiset ja ulkoiset tiedotustoimenpiteet keskitetään SUL:n viestintäyksikölle, jonka toiminnasta vastaa SUL:n viestintäpäällikkö. SUL:n virallisia kommentteja tapauksista antavat vain SUL:n puheenjohtaja ja toimitusjohtaja.

Tapaukseen liittyvässä kriisiviestinnässä SUL:n ohjeisto painottaa asioiden ehdottoman luottamuksellista käsittelyä ja hyvin organisoitua sisäistä tiedottamista ennen asian julkista tiedottamista. Julkinen tiedottaminen koordinoidaan yhdessä SUEK:n kanssa ehdottoman avoimesti ja niin nopeasti kuin asian perusteellinen julkinen käsittely on mahdollista. Tapaukset käsitellään ja toteutetaan yhteistyössä SUEKin kanssa.

SUL:n kriisiviestintäohjeisto perustuu Olympiakomitean lajiliitoille antamiin kriisiviestinnän suosituksiin ja Olympiakomitean kriisiviestintäohjeistoon.

Urheiluliiton sivuilla on tietoa aiheesta, linkki ILMOon <https://ilmo.suek.fi/> sekä Reilusti paras -verkkokoulutukseen <https://suek.fi/koulutus2/koulutusmateriaalit/reilusti-paras-verkkokoulutus/>.

8. Seuranta, arviointi ja kehitystyö

Urheiluliiton vastuullisuusohjelmaan sisältyvä kilpailumanipulaation torjuntaohjelma näkyy Urheiluliiton toiminnassa ja kaikki toimijat halutaan sitouttaa mukaan tämän ohjelman kautta.

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma päivitetään tarvittaessa. Päivittämisestä vastaa toimitusjohtaja. Päivitetyn ohjelman käsittelee ja hyväksyy Suomen Urheiluliiton hallitus. Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman suunnitelmat sisällytetään Urheiluliiton vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan ja siitä raportoidaan toimintakertomuksessa.

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelmasta viestitään säännöllisesti. Torjuntaohjelman vastuuhenkilöiden muutoksista tiedotetaan SUEKille.